

Koning van de Joden

meditaties in de stille week

Jan Kronenberg

UIT DE KROONTJESPEN

Jan Kronenberg

Koning van de Joden

meditaties in de stille week

Uit de Kroontjespen – Leeuwarden

Van Jan Kronenberg verscheen eerder:

70 x Openbaring

40 x Lucas

50 x Rechters en Ruth (E-boek)

Wie is Jezus? (E-boek)

tekeningen uit: Rien Poortvliet, *Hij was een van ons* (1974)
illustraties: Jellie Bergsma-Wielinga

De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan De Nieuwe Bijbelvertaling
Nederlands Bijbelgenootschap 2004/2007
© 2016 Uit de Kroontjespen, Leeuwarden

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt. In enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Koning van de Joden

Op veel afbeeldingen van de kruisiging en op crucifixen (kruisbeelden) vindt je de letters INRI. Zij vormen de beginletters van het Latijnse opschrift op het kruis van Jezus.

I – Iesus = Jezus

N – Nazareus = uit Nazaret

R – Rex = Koning

I – Iudaeorum = van de Joden

Dit opschrift was in opdracht van Pontius Pilatus in drie talen geschreven.

In het Hebreeuws – de taal van de tempel en van het volk van de Joden.

In het Grieks – de taal van de kunst en de cultuur en tevens de omgangstaal in het hele Middellandse Zeegebied.

In het Latijn – de taal van de politiek en van het recht.

Zo'n houten bordje met opschrift, waarop de beschuldiging was geschreven, heette in het latijn 'titulus'. Ons woord 'titel' komt daarvandaan. Jezus' titel is: 'Koning van de Joden'.

In het evangelie naar de beschrijving van Marcus komt deze titel 'Koning van de Joden' vijf keer voor, en uitsluitend in hoofdstuk 15.

Blijkbaar wil Marcus duidelijk laten uitkomen dat Jezus in alles verbonden is met het volk van de Joden. Zijn aanspraak op zijn koninklijke waardigheid heeft Hem uiteindelijk aan het kruis gebracht.

ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden

www.stilleweek.nl

zijn intocht

Marcus 11

1 Toen ze Jeruzalem naderden en in de buurt waren van Betfage en Betanië bij de Olijfberg, stuurde hij twee van zijn leerlingen vooruit. 2 Hij zei tegen hen: 'Ga naar het dorp dat daar ligt. Zodra jullie er binnenkomen, zul je daar een ezelsveulen vastgebonden zien staan, dat nog nooit door iemand bereden is; maak het los en breng het hier. 3 En als iemand jullie vraagt waarom jullie dat doen, zeg dan: "De Heer heeft het nodig, hij zal het meteen weer terugsturen."' 4 Ze gingen op weg en vonden een veulen dat buiten op straat bij een deur was vastgebonden en ze maakten het los. 5 Er stonden een paar mensen die vroegen: 'Waarom maken jullie dat veulen los?' 6 Ze zeiden wat Jezus hun had opgedragen te zeggen en de mensen lieten hen begaan. 7 Ze brachten het veulen naar Jezus en legden hun mantels op het dier en hij ging erop zitten. 8 Velen spreidden hun mantels uit op de weg, anderen spreidden takken met bladeren uit, die ze in het veld afhakten. 9 Allen die voor hem uit liepen of achter hem aan kwamen, riepen luidkeels: 'Hosanna! Gezegend hij die komt in de naam van de Heer.

*10 Gezegend het komende koninkrijk van onze vader David.
Hosanna in de hemel!*

11 Hij trok Jeruzalem in en ging naar de tempel. Nadat hij alles in ogeschouw had genomen, ging hij – want het was al laat geworden – met de twaalf terug naar Betanië.

Maandag

Koning van de Joden – zijn intocht

lezen: Marcus 11:1-11

In en rond Jeruzalem loopt de spanning langzaam maar zeker op. Vorige week nog deed Pontius Pilatus, de door de Joden gehate Romeinse prefect, zijn intocht in de heilige stad. Vanuit Caesarea aan de kust is hij met zijn gezin en een groot garnizoen soldaten naar Jeruzalem gekomen. Nee, niet om het grote feest van Pasen mee te vieren, maar om met Romeins gezag de orde en de rust te bewaren. Want onder de oppervlakte van het gewone leven in Jeruzalem brandt immers het vuur van opstand en bevrijding. In de afgelopen dagen zijn er al drie vrijheidsstrijders opgepakt. Ze zijn achter slot en grendel gezet in de cellen van het pretorium, de burcht Antonia. Pilatus zal laten zien dat hij geen tegenstand van de Joden duldt. Bar-Abbas en zijn beide medeterroristen zullen op het Joodse Paasfeest hun verdiende loon krijgen. Hun kruisen staan al klaar op die heuvel daarginds: Golgota, die door de Joden zo vervloekte Schedelplaats.

Intussen nadert vanaf Betanië een groepje mensen de Olijfberg. Middelpunt is Jezus, de bekende en bij het gewone volk zo geliefde rabbi uit Nazaret in Galilea. Jezus is met zijn leerlingen op weg naar Jeruzalem om daar het Joodse Paasfeest mee te vieren. In Betfage, een dorpje ongeveer een kilometer van Jeruzalem vandaan, staat al een ezelsveulen op Hem te wachten. Twee van zijn leerlingen stuurt Hij er op uit om het op te halen. Jezus is wat van plan. Dat voel je. De spanning onder zijn volgelingen loopt steeds verder op.

Waarom heeft Jezus een ezelsveulen nodig? Hij kan niet moe zijn van de reis. Het is maar een afstand van zo'n drie kilometer van Betanië naar Jeruzalem. Nee, Jezus zinspeelt op de vervulling van de profetie van Zacharia 9 vers 9: "Juich, Sion, Jeruzalem schreeuw het uit van vreugde! Je koning is in aantocht, bekleed met gerechtigheid en zege. Nederig komt hij aanrijden op een ezel, op een hengstveulen, het jong van een ezelin." De profeet Zacharia roept zijn volksgenoten op om het uit te schreeuwen van vreugde. Ze moeten de koning

verwelkomen die hen zal verlossen. De vijanden zullen overwonnen worden. Het recht zal zegevieren. Er zal weer vrede zijn in Israël. De tijd van koning David zal weer terugkeren. De gloriëtijd van het volk van Israël. Met deze bijzondere koning breekt de toekomst aan die God heeft beloofd. "Juich, Sion ... Je koning is in aantocht ..."

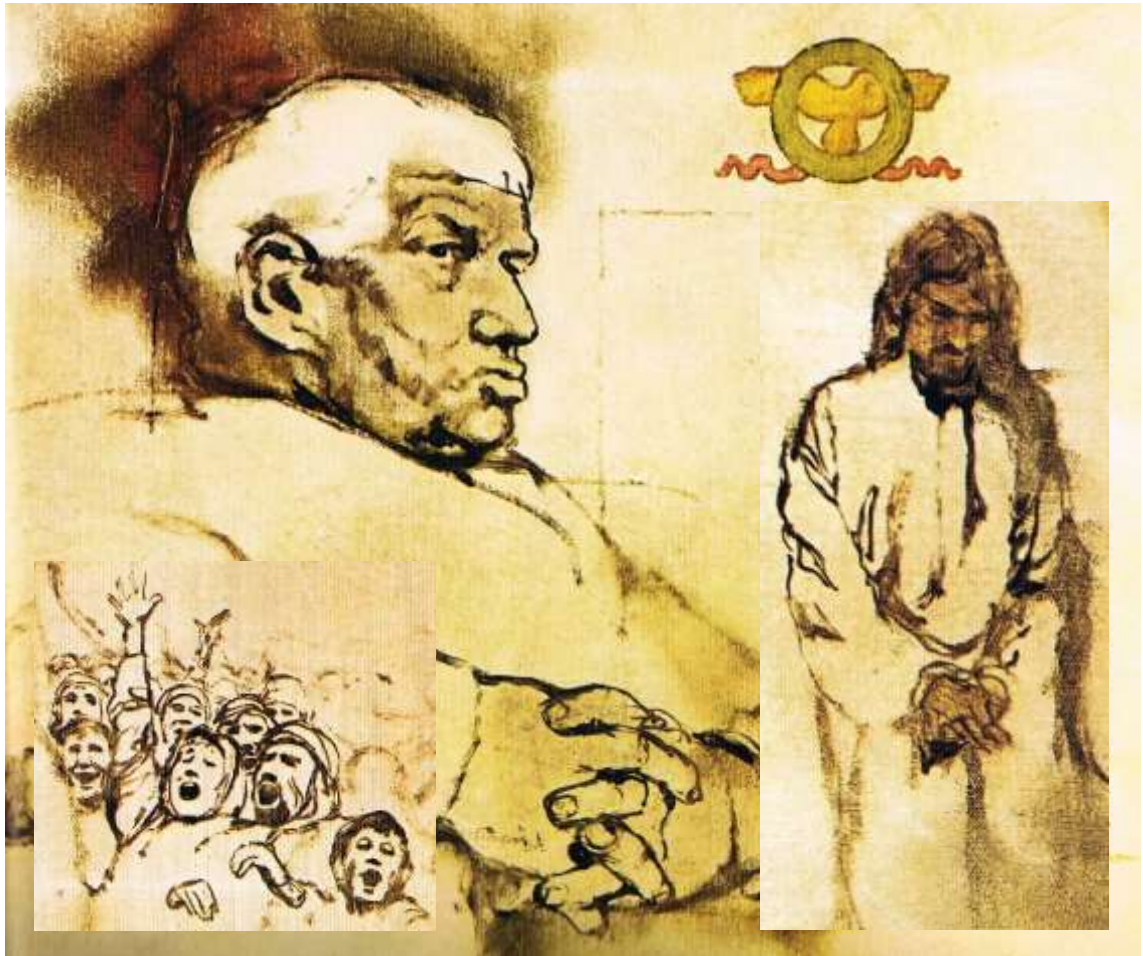
Als Jezus' leerlingen terugkomen met het ezelsveulen leggen ze hun mantels als een zadel op het rijdier. Anderen leggen hun mantels als een looper op de stoffige weg. Weer anderen hakken takken van struiken en bomen voor een groen tapijt. Zo nadert de Koning van de Joden de stad van zijn vader David. Nederig komt Hij aanrijden. Jezus is geen koning die gaat voor pracht en praal. Zie Hem rijden op een ezelsveulen.

Het enthousiaste volk dat inmiddels uit Jeruzalem Hem tegemoet is gekomen denkt te weten wat rabbi Jezus van plan is. Hij is het die komen zou. Hij is de door God beloofde koning! Ze brengen Hem koninklijke hulde. Het wordt een intocht zoals die in Psalm 118 wordt bezongen. Luidkeels roepen ze: "Hosanna! Gezegend hij die komt in de naam van de Heer. Gezegend het komende koninkrijk van onze vader David. Hosanna in de hemel!"

Zo komt Jezus als de beloofde en langverwachte Zoon van David tot zijn Vaderstad. Om straks met een doornenkroon tot Koning van de Joden gekroond te worden. Hoe gemakkelijk kan de stemming omslaan. Het "Hosanna ": Heer geef heil – zal maar wat gauw verstommen en overgaan in de kreet: "Kruisig Hem!"

De koninklijke intocht van Jezus eindigt in een anticlimax. Niet in een paleis maar in de tempel. Jezus gaat er binnen en neemt alles in ogenschouw: de geldwisselaars, de verkopers van duiven en van lammeren. Heel de ambulante handel. Er gebeurt van alles. Maar van een koninklijke ontvangst is geen sprake. De mensen zijn teleurgesteld. Jezus voldoet niet aan hun verwachtingen. De intocht van de Koning van de Joden eindigt als een vuur dat dooft. Verdrietig en teleurgesteld keert rabbi Jezus met zijn leerlingen terug naar Betanië. Het is inmiddels al laat geworden. Heeft dan niemand iets begrepen van wat er vandaag is gebeurd? Ja, de hogepriesters, de oudsten en de Schriftgeleerden, het hele Sanhedrin ... zij voelen aan wat die rabbi uit Nazaret van plan is. In het geheim smeden zij hun duivels complot: 'Weg met Hem!

zijn titel

Marcus 15

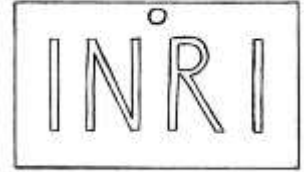
1 's Ochtends in alle vroegte kwamen de hogepriesters, de oudsten en de schriftgeleerden en het hele Sanhedrin in vergadering bijeen. Na Jezus geboeid te hebben, brachten ze hem weg en leverden hem over aan Pilatus.

2 Pilatus vroeg hem: 'Bent u de koning van de Joden?' Hij antwoordde: 'U zegt het.' 3 De hogepriesters brachten allerlei beschuldigingen tegen hem in. 4 Pilatus vroeg hem toen: 'Waarom antwoordt u niet? U hoort toch waar ze u allemaal van beschuldigen?' 5 Maar Jezus zei helemaal niets meer, tot verwondering van Pilatus. 6 Pilatus had de gewoonte om op elk pesachfeest één gevangene vrij te laten op verzoek van het volk. 7 Op dat moment zat er een zekere Barabbas gevangen, samen met de andere opstandelingen die tijdens het oproer hadden vermoord. 8 Een grote groep mensen trok naar Pilatus en begon hem te vragen om ook nu te doen wat zijn gewoonte was. 9 Pilatus vroeg hun: 'Wilt u dat ik de koning van de Joden vrijlaat?' 10 Want hij begreep wel dat de hogepriesters hem uit afgunst hadden uitgeleverd. 11 Maar de hogepriesters hitsten de menigte op om te zeggen dat hij Barabbas moest vrijlaten. 12 Toen zei Pilatus tegen hen: 'Wat wilt u dan dat ik doe met die man die u de koning van de Joden noemt?' 13 En ze begonnen weer te schreeuwen. 'Kruisig hem!' riepen ze. 14 Pilatus vroeg: 'Wat heeft hij dan misdaan?' Maar ze schreeuwden nog harder: 'Kruisig hem!' 15 Omdat Pilatus de menigte tevreden wilde stellen, liet hij Barabbas vrij. Jezus leverde hij uit om gekruisigd te worden, nadat hij hem eerst nog had laten geselen.

Dinsdag

Koning van de Joden – zijn titel

lezen: Marcus 15:1-15

Een haan heeft gekraaid. De eerste lichtstralen kondigen een nieuwe dag aan. In en rond de burcht Antonia is het in de vroege ochtend al een drukte van belang. De hogepriesters en de oudsten van het Joodse volk hebben – vanuit het paleis van Kajafas – rabbi Jezus opgebracht.

Pontius Pilatus is vanmorgen de klos. Met een niet al te best humeur zal de Romeinse prefect zijn plaats moeten innemen op zijn rechterstoel. Hij immers is de hoogste vertegenwoordiger van het Romeinse recht en gezag. Hij moet vanmorgen rechtspreken over die Joodse rabbi uit Nazaret.

“De Koning van de Joden!” Dat is de beschuldiging waarmee de geestelijke leiders Jezus naar Pilatus hebben gebracht. ‘Hij beweert onze koning te zijn!’

De Romeinse prefect kan hier niet omheen. Deze aanklacht kan hij niet naast zich neerleggen. De Koning van de Joden? Heeft deze geboeide en weerloze rabbi uit Nazaret politieke ambities? Is Hij misschien van plan een opstand te organiseren onder het weerbarstige volk van de Joden?

Natuurlijk weet Pilatus dat de beschuldiging tegen Jezus zonder meer huichelachtig is. De geestelijke leiders zouden maar wat graag verlost zijn van de Romeinen. Ze willen niets liever dan hun vrijheid en onafhankelijkheid. Het is maar schijn, hun loyaliteit jegens het Romeinse gezag.

Pilatus trekt zich met Jezus terug in het gerechtsgebouw. Hij begint zijn verhoor. “Bent ú de Koning van de Joden?” Alle nadruk valt op het woordje “u”. Pilatus kan het zich niet voorstellen. Waar is dan uw leger? Waar is dan uw koninkrijk? Waar is dan uw machtsvertoon? “Bent ú de Koning van de Joden?”

Een heel merkwaardig antwoord geeft Jezus: “U zegt het.” ‘Het zijn uw woorden.’ Nee, koning Jezus gaat niet in discussie. Het blijft in het vage. Laat Pilatus zelf maar zijn conclusie trekken.

Wat opvalt is dat we in dit hoofdstuk 15 van Marcus vijf keer de titel "Koning van de Joden" horen. In de tijd van Jezus herinnert die titel aan de legendarische koning van de Joden: Herodes. We kennen hem uit de Bijbel van het bezoek van de magiërs uit het Oosten en van de kindermoord in Betlehem. Als de koning van de Joden hield hij in 37 voor Christus zijn intocht in Jeruzalem. Hij zal 36 jaar koning blijven en uitgroeien tot de grootste Jood aller tijden: Herodes de Grote. De tempel die hij in Jeruzalem liet bouwen – het achtste wereldwonder – was een grootse kopie van de eerste tempel gebouwd door koning Salomo.

"Bent ú de Koning van de Joden?" In de ogen van Pilatus lijkt rabbi Jezus totaal niet op deze legendarische koning die zijn naam voor eeuwig heeft laten vastleggen in de geschiedenisboeken en in steen. Wat moet hij met deze arrestant? Pilatus is er verlegen mee. Hij heeft wel door dat de geestelijke leiders van het volk Jezus uit afgunst hebben uitgeleverd (vs. 10). Deze rabbi is geen misdadiger, geen revolutionair, geen politieke onruststoker. Dat voelt hij op zijn sandalen aan. De echte reden is de populariteit van Jezus onder het volk van de Joden. Eigenlijk hebben de geestelijke leiders geen been om op te staan met hun aanklacht tegen Jezus. Die voelen de onwil van Pilatus om Jezus te veroordelen maar wat goed aan. Ze doen dan ook hun uiterste best om Jezus in Pilatus' ogen zwart te maken. De beschuldigingen regenen op Jezus neer. Maar Jezus zwijgt. Jezus wéét dat het anders is. Hij ís de Koning van de Joden ... de lang verwachte Messias! Hij is de Koning van de Joden die zijn leven zal geven voor heel de wéreld. Hij is de koning aan het kruis. Hij overwint. Hij regeert over dood en leven!

'Laat het volk maar kiezen', denkt Pilatus: óf Bar-Abbas, de guerrillaleider, óf die man die ze de Koning van de Joden noemen. Tot zijn stomme verbazing en ontsteltenis kiest het volk voor de eerste. Pilatus heeft geen recht van spreken meer. Hij probeert zich nog aan zijn verantwoordelijkheid te onttrekken. Maar hij kan niet anders dan de menigte tevreden stellen om een opstand in Jeruzalem op het Joodse Paasfeest te voorkomen.

Zo wordt de Koning van de Joden aan zijn vijanden overgeleverd. Hij gaat van hand tot hand. Gegeseld, gekroond, gekruisigd en bespot. Is dat, is dat mijn koning?

zijn inhuldiging

Marcus 15

16 De soldaten leidden hem weg, het paleis (dat wil zeggen het pretorium) in, en riepen de hele cohort bijeen. 17 Ze trokken hem een purperen gewaad aan, vlochten een kroon van doornakken en zetten hem die op. 18 Daarna brachten ze hem hulde met de woorden: 'Gegroet, koning van de Joden!' 19 Ze sloegen hem met een rietstok tegen het hoofd en bespuwden hem, en bogen onderdanig voor hem. 20 Nadat ze hem zo hadden bespot, trokken ze hem het purperen gewaad uit en deden hem zijn kleren weer aan.

Woensdag

Koning van de Joden – zijn inhuldiging

lezen: Marcus 15:16-20a

Het is bedoeld als een grap. Nadat ze Hem van de rechterstoel van Pilatus naar de binnenplaats van het burcht Antonia hebben overgebracht, mogen de soldaten van Pilatus hun duivels koningsspel spelen.

Ze trekken Hem zijn kleren uit. Binden Hem vast aan een paal en slaan er met hun gesels op los. Dat is zo de gewoonte als iemand tot het kruis is veroordeeld.

Geslagen en geschonden slepen ze een bloedende Jezus het paleis van Pilatus, het pretorium, binnen. Daar roepen ze het hele cohort van zo'n 500 man bij elkaar.

'Het wordt lachen, jongens.'

Ze hebben er nog meer lol in dan bij het Romeinse carnaval, Saturnaliën, dat ze een paar maanden geleden nog gevierd hebben. Toen werd er ook een schertskoning uitgeroepen.

Een van de soldaten weet ergens nog een purperen gewaad te liggen. Misschien ooit eens in beslag genomen. Wie zal het zeggen. Ruw trekken ze het rabbi Jezus aan. Wat kan hen die vervloekte Jood ook schelen. Van doorntakken vlechten ze een krans. Ze drukken die op het hoofd van Jezus. 'Ha, moet je eens zien. Wat een gezicht! Nou is Hij wat Hij wezen wilde: "Gegroet, Koning van de Joden!" Gekroond met een kroon van doorntakken.'

Het is opvallend dat hier aan heel het ceremonieel van de inhuldiging van een koning wordt voldaan. Ga maar na: De inhuldiging vindt plaats in een paleis. In aanwezigheid van 500 man. Met een kroon. Met een begroeting en een knieval. Het zijn de soldaten van Pilatus die rabbi Jezus tot koning uitroepen. Eén voor één springen ze voor Hem in de houding. Bedoeld als een grap. Druipend van sarcasme. Koning van de Joden? 'Laat me niet lachen.'

Hier, in het pretorium, begint Jezus' koningschap. Hier wordt Hij tot koning gekroond. Eén van de meest kenmerkende voorwerpen van een koning is immers

zijn kroon. Een kroon weerspiegelt de koninklijke roem en waardigheid van een koning. Maar die kroon van doornakken doet ondertussen wel denken aan die oude woorden uit het Bijbelboek Genesis: Op de aarde zullen dorens en distels groeien (Gen. 3:18). Er rust – sinds de val van Adam en Eva - een vloek op de schepping. Hier staat rabbi Jezus, de tweede Adam, de Zoon van David, de Koning van de Joden. Gekroond met een doornenkroon. Hij draagt de vloek van de schepping op zijn eigen hoofd. Hij draagt de schuld. Hij gaat er onder gebukt. Het wordt straks zijn dood. Het is bedoeld als een grap, een soldatenspel. Maar die doornenkroon spreekt een eigen taal. De vloek van de schepping gaat straks mee naar het kruis!

Met een rietstok slaan de soldaten Jezus niet zo zachtzinnig tegen zijn hoofd. Ze reageren ermee hun agressie af. Alles wat Joods is roept bij hen alleen maar haat op. Ze spugen die schertskoning van de Joden in zijn gezicht. Wat een vernedering. Enkele soldaten buigen onderdanig voor Hem neer. Zo bespotten ze die vervloekte Joodse rabbi uit Nazaret: "Gegroet, Koning van de Joden!"

Alles met elkaar is het een mensonterende vertoning. "Zie de mens", lichamenlijk gebroken, nauwelijks kan Hij nog staan. En wat ze in hun stomdronken lol schreeuwen is waar: Jezus ís de Koning van de Joden.

Niet een koning zoals de Romeinen en de Joden van zijn tijd zich dat voorstelden. Niet een koning op een paard, maar een koning op een ezelsveulen. Niet een koning die over de ruggen van zijn vijanden loopt, maar een koning die zijn eigen rug laat doorploegen door zijn vijanden. Niet een koning die er op los hakt en slaat, maar een koning die zelf tot bloedens toe wordt geslagen. Dát is de manier waarop Jezus koning is. Dát is nu de koning door Wie God verlossing en bevrijding aan de wereld geeft. De soldaten denken dat zij een kostelijke grap uithalen. Hun lach schatert door het pretorium. Een koning! Stel je voor! Maar hun woorden bevatten meer waarheid dan ze zelf beseffen.

Zo wordt Jezus ook onze koning. Met een rug die open gekerfd is. Afgebeeld en afgemat. Gekroond met een kroon van doornakken. Met koninklijke waardigheid draagt Hij ook voor ons de vloek van God naar het kruis!

zijn troonsbestijging

Marcus 15

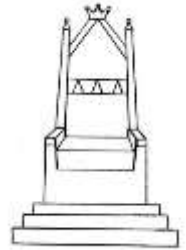
Toen brachten ze hem naar buiten om hem te kruisigen. 21 Ze dwongen een voorbijganger die net de stad binnenkwam, Simon van Cyrene, de vader van Alexander en Rufus, om het kruis te dragen. 22 Ze brachten hem naar Golgota, wat in onze taal 'schedelplaats' betekent.

23 Ze wilden hem met mirre vermengde wijn geven, maar hij nam die niet aan. 24 Ze kruisigden hem en verdeelden zijn kleren onder elkaar; ze dobbelden erom wie wat zou krijgen. 25 Het was in het derde uur na zonsopgang toen ze hem kruisigden. 26 Het opschrift met de aanklacht tegen hem luidde: 'De koning van de Joden'. 27 Samen met hem kruisigden ze twee misdadigers, de een rechts van hem, de ander links.

Donderdag

Koning van de Joden – zijn troonsbestijging

lezen: Marcus 15:20b-28

Ze hebben blijkbaar haast, de soldaten van Pilatus. Aan het begin van de dag brengen ze koning Jezus en zijn hofhouding – bestaande uit twee misdadigers – naar Golgota. Nee, zachtzinnig zijn ze niet, de soldaten van Pilatus. Ze stompen en ze schoppen hun geboeide gevangenen door de straten van Jeruzalem naar de plaats van executie.

Onderweg vindt nog een incident plaats. Een niets vermoedende voorbijganger wordt gedwongen om de dwarsbalk van Jezus over te nemen. Simon van Cyrene is zijn naam. Kruisdrager van koning Jezus. Onlosmakelijk zal zijn naam verbonden blijven aan die laatste vernederende ogenblikken van Jezus' leven.

Op de heuvel daarginds, op Golgota, staat de troon van koning Jezus al op Hem te wachten. De soldaten doen hun werk. Met van die grote spijkers – 20 centimeter lang - nagelen ze Jezus en zijn beide metgezellen aan de dwarsbalken vast. Op bevel van de Centurion tillen vier soldaten de zware dwarsbalk op en dragen hem naar de staande paal. Ze hijsen de dwarsbalk op zijn plaats en rammen nog een paar spijkers door zijn beide hielen. Daar hangt de Koning van de Joden. Aan een kruis. Tot zijn dood erop volgt.

Om de pijn wat te verzachten doet een soldaat nog een poging om Hem wat soldatenwijn gemengd met mirre te geven. Maar Jezus wil geen verdoving. Hij wil het lijden ... aan den lijve doormaken.

Hij is ontdaan van al zijn menselijkheid. De soldaten dobbelen om zijn bovenkleed. Ze storten zich – nog voordat Jezus gestorven is - op de buit van hun overwonnen koning. Van God en van mensen verlaten. Zo draagt Jezus zijn lijden ... met koninklijke waardigheid.

Aan weerszijden van Hem kruisigen de soldaten van Pilatus de beide misdadigers. Vermoedelijk zijn het twee verzetsstrijders die tijdens een eerder oproer in

Jeruzalem Romeinse soldaten hebben gedood. De een rechts van Hem, de ander links.

In gedachten horen we nog de vraag van de beide zonen van Zebedeüs, Johannes en Jacobus: "Meester, ... wanneer U heerst in uw glorie, laat een van ons dan rechts van U zitten en de ander links." (Marc. 10:36) Het is niet aan Jezus om daarover te beslissen. "Die plaatsen behoren toe aan hen voor wie ze zijn bestemd" is zijn antwoord aan zijn beide leerlingen. (Marc. 10:40)

De twee misdadigers verwijzen ook naar Jesaja 53 vers 12. Daar klinken de profetische woorden: "Omdat hij zijn leven prijs gaf aan de dood en zich tot de zondaars liet rekenen. Hij droeg echter de schuld van velen en nam het voor de zondaars op." Jezus laat Zich rekenen tot de zondaars, tot de misdadigers. Hij laat het toe. Hij zelf houdt de regie in handen. Op Golgota bestijgt de Koning van de Joden zijn troon. Zijn hofhouding bestaat uit twee zondaars, twee misdadigers, de ene rechts, de andere links van Hem. Waar zijn trouwens zijn leerlingen gebleven?

Inmiddels heeft de tijd niet stilgestaan. Het is het derde uur na zonsopgang: twaalf uur 's middags, zouden wij zeggen. De brandende zon staat hoog aan de hemel. Er zal ongetwijfeld veel bekijks zijn geweest. In de heilige stad Jeruzalem zijn duizenden pelgrims samengekomen om hier het zevendaagse Joodse Paasfeest te vieren. Het feest van de bevrijding. Het feest van hoop en van verwachting.

Die hoop en die verwachting zijn door Pilatus in de kiem gesmoord. Niet voor niets heeft hij boven het kruis van Jezus een opschrift laten aanbrengen. Het is de aanklacht waarmee de Joodse geestelijke leiders die rabbi uit Nazaret hebben voorgeleid: "De Koning van de Joden."

Met dit opschrift drijft Pilatus de spot met de Joden en hun messiaanse verwachtingen. Hier hangt Hij nu: de grote verlosser en koning die de Joden op grond van hun profeten verwachten. Een koning aan een kruis! Zo vergaat het ieder, die het waagt iets tegen de machtige staat van Rome te ondernemen.

De Koning van de Joden. Zijn troon is een kruis. Gerekend tot de zondaars. Voor hen wil Hij koning zijn. Voor u, voor jou en voor mij.

zijn bespotting

Marcus 15

29 De voorbijgangers keken hoofdschuddend toe en dreven de spot met hem: 'Ach, kijk nu toch eens! Jij die de tempel afbreekt en in drie dagen weer opbouwt, 30 red jezelf toch door van het kruis af te komen.' 31 Ook de hogepriesters en de schriftgeleerden maakten onder elkaar zulke spottende opmerkingen: 'Anderen heeft hij gered, maar zichzelf redden kan hij niet; 32 laat die messias, die koning van Israël, nu van het kruis afkomen. Als we dat zien, zullen we geloven!' Ook de twee andere gekruisigden beschimpten hem. 33 Op het middaguur viel er een duisternis over het hele land, die drie uur aanhield. 34 Aan het einde daarvan, in het negende uur, riep Jezus met luide stem: 'Eloï, Eloï, lema sabachtani?', wat in onze taal betekent: 'Mijn God, mijn God, waarom hebt u mij verlaten?' 35 Toen de omstanders dat hoorden, zeiden enkelen van hen: 'Hoor, hij roept Elia!' 36 Iemand ging snel een spons halen, doordrenkte die met zure wijn, stak de spons op een stok en probeerde hem te laten drinken, terwijl hij zei: 'Laten we eens kijken of Elia komt om hem eraf te halen.' 37 Maar Jezus slaakte een luide kreet en blies de laatste adem uit. 38 En het voorhangsel van de tempel scheurde van boven tot onder in tweeën. 39 Toen de centurio, die recht tegenover hem stond, hem zo zijn laatste adem zag uitblazen, zei hij: 'Werkelijk, deze mens was Gods Zoon.'

Goede Vrijdag

Koning van de Joden – zijn bespotting

lezen: Marcus 15:29-39

Daar hangt Hij dan, de Koning van de Joden, aan een ruw houten kruis. In gezelschap van twee misdadigers. De ene rechts van Hem, de andere links van Hem. De belangstelling voor de troonsbestijging van koning Jezus is massaal. Het lijkt wel of heel Jeruzalem is uitgelopen om het schouwspel met eigen ogen te kunnen zien. Als ze straks – na het Paasfeest – thuiskomen in hun eigen dorp of stad zullen ze wat te vertellen hebben.

De stilte is op Golgota ver te zoeken. Wat een luidruchtig geschreeuw en een hels gekrijs op die heuvel daarginds. Velen drijven de spot met Hem: "Ach, kijk nu toch eens! Jij die de tempel afbreekt en in drie dagen weer opbouwt, red jezelf toch door van het kruis af te komen." Maar Jezus zwijgt. Waarom doet Hij niets? Waarom grijpt Hij niet in? Waarom laat Hij het onrecht zijn gang gaan? Zo'n koning die niets doet, die maar aan het kruis hangt en niet protesteert ... nee, ze moeten Hem niet. Hij mag dan zeggen dat Hij koning is, voor hen is Hij het zeker niet.

De hogepriesters en de Schriftgeleerden doen er nog een schepje bovenop: "Anderen heeft Hij gered, maar zichzelf redden kan Hij niet; laat die Messias, die koning van Israël, nu van het kruis afkomen. Als we dat zien, zullen we geloven!" Ja, geloven, dat zullen de geestelijke leiders van het volk van Israël pas ... als Jezus van het kruis afkomt. Ze eisen een teken van zijn koninklijke macht. Hun woorden doen denken aan de verzoeken die Jezus in zijn leven heeft moeten doorstaan. Ook hier, op Golgota laat de tegenstander van God, Satan, van zich horen. Tot het einde toe zal hij proberen om Jezus te doen zwichten voor de verleiding. Maar koning Jezus gebruikt zijn koninklijke macht niet om zichzelf te redden. Hij mág zichzelf niet redden. Zijn liefde voor anderen dringt Hem ertoe om deze weg van het lijden te gaan. Met koninklijke waardigheid. Tot het bittere einde toe. Zie, jÓuw koning hangt daar aan het kruis! Zeker, daar is geloof voor nodig.

Ook de twee andere gekruisigden kunnen hun mond niet houden. Ongelooflijk, hoe ze in hun eigen pijn en lijden nog het lef en de energie hebben om koning Jezus te bespotten. Gelukkig zal één van beide tot berouw komen en zijn schuld belijden. Dat is op zich een wonder. Hij gelooft in Jezus en vraagt Hem om te mogen delen in zijn overwinning.

Wat zal het voor Jezus, midden in de verschrikking, de spot, de hoon en de pijn, een verademing zijn geweest. "Ik verzeker je: nog vandaag zul je met Mij in het paradijs zijn" (Lucas 24:43).

Hij zal vandaag met Jezus het paradijs, het koninkrijk van God, mogen binnengaan.

En dan opeens grijpt de hemel in. Midden op de dag een totale zonsverduistering.

Drie uur lang. Een angstwekkende duisternis die doet denken aan de bevrijding uit Egypte. Duisternis, het symbool van verschrikking, van ongeluk, van verderf en van de dood. Het teken van het oordeel van God!

De toeschouwers op Golgota weten niet hoe snel zij hun vege lijf moeten redden.

Ze stuiven alle kanten op. Weg van Golgota. Weg van die vervloekte kruisheuvel.

Aan het luidruchtig geschreeuw en het spottende gekrijs komt een einde. Eindelijk, de rust keert weer.

Uit die stille, diepe, angstwekkende duisternis klinkt nog een langgerekte klacht omhoog: "Eloi, Eloi, lama sabachtani?" Dat wil zeggen: „Mijn God, mijn God, waarom heb U Mij verlaten?"

Het is het 'waarom?' uit de duisternis. Woorden uit Psalm 22. Woorden waarin een mens een brug zoekt, die uit de godverlatenheid tot God voert. Woorden van een mens die bespot wordt en veracht. "Waarom?"

We horen zijn diepe smart, zijn diepe eenzaamheid en onbegrip. Jezus voelt, dat God Zich van Hem heeft afgekeerd. Een krachtig antwoord uit de hemel blijft echter uit. Wat heeft koning Jezus in deze godverlatenheid moeten lijden!

En toch: Hij blijft gehoorzaam aan zijn roeping – tot het bittere einde toe. Met koninklijke waardigheid legt Hij zijn leven af. "Het is volbracht!" Zo sterft de Koning van de Joden aan het kruis. Hij geeft zijn leven opdat wij met Hem zouden mogen binnengaan in zijn koninkrijk. Daarom is het voor ons vandaag:
Goede Vrijdag!

zijn bijzetting

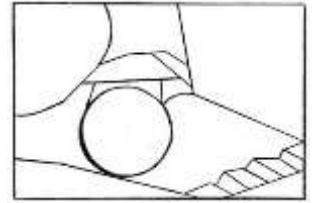
Marcus 15

40 Van een afstand keken ook enkele vrouwen toe, onder wie Maria uit Magdala en Maria de moeder van Jakobus de jongere en van Joses, en Salome. 41 Toen hij in Galilea verbleef, waren deze vrouwen hem gevolgd en hadden ze voor hem gezorgd, net als vele andere vrouwen die met hem waren meegereisd naar Jeruzalem.

42 Toen de avond al gevallen was (het was de 'voorbereidingsdag', dat wil zeggen de dag voor de sabbat), 43 kwam Josef van Arimatea, een vooraanstaand raadsheer, die zelf ook de komst van het koninkrijk van God verwachtte. Hij raapte al zijn moed bijeen en ging naar Pilatus, die hij om het lichaam van Jezus vroeg. 44 Het bevreemde Pilatus dat hij al dood zou zijn en hij riep de centurio bij zich, aan wie hij vroeg of Jezus al gestorven was, 45 en toen de centurio dat bevestigd had, gaf hij het lijk aan Josef. 46 Josef kocht een stuk linnen, haalde Jezus van het kruis en wikkelde hem in het linnen. Daarna legde hij hem in een graf dat in de rots was uitgehouwen en rolde een steen voor de ingang.

47 Maria uit Magdala en Maria de moeder van Joses keken toe in welk graf hij werd gelegd.

Zaterdag

Koning van de Joden – zijn bijzetting

lezen: Marcus 15:40-47

Het is een heftige en bewogen dag geweest vandaag. Al vroeg in de ochtend, bij het kraaien van de haan, staan de geestelijke leiders voor de poorten van de burcht Antonia. Ze hebben een geboeide rabbi Jezus bij zich. Of hij nu wil of niet ... Pilatus, de hoogste gezaghebber en uitvoerder van het Romeinse recht, moet zijn vonnis over Hem uitspreken. 'Hij beweert onze koning te zijn', zo luidt hun aanklacht.

Hoewel Pilatus wel door heeft dat Jezus onschuldig is geeft hij opdracht om deze koning van de Joden te geselen en te kruisigen. Pilatus wil een opstand in Jeruzalem tijdens het Joodse Paasfeest voorkomen. Wat kan hem trouwens het leven van zo'n vervloekte Jood schelen?

De soldaten spelen hun koningsspel en drukken koning Jezus een krans van doorntakken op zijn hoofd. Geslagen, bespuwd en bespot voeren ze Hem af naar de plaats van executie, Golgota.

Samen met twee misdadigers bestijgt de Koning van de Joden zijn troon. En na een doodstrijd van drie uur sterft Jezus. Met koninklijke waardigheid legt Hij zijn leven af. Is het nu over en uit?

De Romeinen waren gewoon om gehangen en gestenigde misdadigers oneervol in een massagraf te begraven. Soms werden de lichamen zelfs verbrand. Hoe anders vergaat het rabbi Jezus. Het lijkt erop dat Hij toch nog een koninklijke begrafenis krijgt. Met militair eerbetoon!

Alles is te danken aan een zekere Josef van Arimatea. In het geheim is hij een volgeling van rabbi Jezus. Ook hij verwachtte een spoedige komst van het koninkrijk van God. Dankzij zijn maatschappelijke positie - Josef is een vooraanstaand raadsheer - heeft hij toegang tot de Romeinse prefect Pilatus. Er is moed voor nodig om op deze heftige dag in het paleis van Pilatus toegang te

vragen. Josef raapt echter al zijn moed bijeen en gaat - met gevaar voor eigen leven - naar de prefect om hem het lichaam van Jezus te vragen.

'Nu al, dat is vreemd, heeft die Joodse rabbi nu al de geest gegeven?' Pilatus laat het uitzoeken en roept de dienstdoende Centurion op het matje. Na zijn bevestiging krijgt Josef toestemming om het lichaam van Jezus van het kruis te nemen. Er is haast geboden. Straks gaat de zon onder en begint immers het Joodse Paasfeest.

Een koninklijke bijzetting wordt het. Josef koopt een nieuw stuk zuiver linnen. Met hulp van anderen - wat moet het een verdrietige en zware klus zijn geweest - bevrijden ze het vernederde lichaam van koning Jezus van zijn troon. Met liefde en met zorg wikkelen ze het in doeken en leggen Hem in een nog niet gebruikt graf dat in de rots is uitgehouwen. Een grote ronde sluitsteen moet verhinderen dat rovers en wilde dieren het graf zullen schenden. Zo worden de doden in Israël begraven.

Een aantal vrouwen kijkt toe. Maria uit Magdala en de moeder van Jakobus de jongere en van Joses.

Toen Jezus nog in Galilea verbleef zijn ze - net als zoveel andere vrouwen - Hem gevolgd. Ze hebben voor de Meester en voor zijn leerlingen mogen zorgen en zijn meegereisd naar Jeruzalem om met elkaar het Joodse Paasfeest te vieren. Maar overrompeld door alles wat er de laatste vierentwintig uur is gebeurd kijken ze nu - vanaf een veilige afstand - vol verdriet en ontgoocheling toe. Jezus gevangen genomen. Jezus aan een kruis. Jezus in een graf. Hún Jezus. Hún Meester. Hún Koning. Als morgen het Joodse Paasfeest voorbij is zullen ze Hem nog hun laatste eer bewijzen: met geurige kruiden zullen zij zijn lichaam verzorgen.

De Koning van de Joden ligt in zijn graf. Gestorven en begraven. Soldaten zullen de komende dagen wacht houden. Alsof Jezus hún koning is. En goed beschouwd is Hij dat ook. Een koning, machtiger dan hun keizer in Rome. Een koning die zelfs niet door de dood kan worden tegengehouden.

Je kunt Jezus doden, Hem begraven, zijn graf door soldaten laten bewaken ... eens zal zijn koninkrijk zichtbaar worden. Niets en niemand houdt Hem tegen!

zijn overwinning

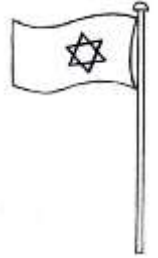
Marcus 16

1 Toen de sabbat voorbij was, kochten Maria uit Magdala en Maria de moeder van Jakobus, en Salome geurige olie om hem te balsemen. 2 Op de eerste dag van de week gingen ze heel vroeg in de ochtend, vlak na zonsopgang, naar het graf. 3 Ze zeiden tegen elkaar: 'Wie zal voor ons de steen voor de ingang van het graf weggrollen?' 4 Maar toen ze opkeken, zagen ze dat de steen al was weggerold; het was een heel grote steen. 5 Toen ze het graf binnengingen, zagen ze rechts een in het wit geklede jongeman zitten. Ze schrokken vreselijk. 6 Maar hij zei tegen hen: 'Wees niet bang. U zoekt Jezus, de man uit Nazaret die gekruisigd is. Hij is opgewekt uit de dood, hij is niet hier; kijk, dat is de plaats waar hij was neergelegd. 7 Ga terug en zeg tegen zijn leerlingen en tegen Petrus: "Hij gaat jullie voor naar Galilea, daar zullen jullie hem zien, zoals hij jullie heeft gezegd."

8 Ze gingen naar buiten en vluchtten bij het graf vandaan, want ze waren bevangen door angst en schrik. Ze waren zo erg geschrokken dat ze tegen niemand iets zeiden.

Paaszondag

Koning van de Joden – zijn overwinning

lezen: Marcus 16:1-8

Het is de eerste dag van een nieuwe week. De dag breekt aan. Door de nog halfdonkere straten van Jeruzalem lopen drie vrouwen haastig in de richting van de graftuin. De sabbat is voorbij. Het Pascha is in veel huizen gevierd. Het feest dat herinnert aan de bevrijding uit Egypte.

Nu het feest voorbij is lopen de vrouwen zo snel als ze kunnen naar het graf van Jezus. Ze hebben geurige olie bij zich. Daarmee willen ze het dode lichaam van koning Jezus verzorgen.

Het zijn drie vrouwen, die Jezus goed gekend hebben. Ze hebben van Hem gehouden. Ze hebben Hem op een heel bijzondere manier mogen dienen. Ze zijn Hem gevolgd tot bij het kruis van Golgota. Ze zijn erbij als hún Jezus in het graf van Josef van Arimatea wordt begraven. Het zijn Maria uit Magdala en Maria, de moeder van Jakobus ... en Salome.

Vol verdriet en vol verwarring zijn ze vanmorgen naar de graftuin gegaan. Om met eigen ogen nog eens te zien, hóe Jezus daar begraven ligt. Om met eigen ogen te zien, hóe definitief de dood een einde maakt aan het leven van een mens op aarde. Vrijdagavond – de avond van het sterven van Jezus – Goede Vrijdag – hebben ze niet kunnen doen wat ze graag hadden willen doen. De sabbat was al begonnen. Ze hebben gewacht – Stille Zaterdag – de dag van rust rond Jezus' graf. De dag waarop God rustte van zijn scheppingswerk.

Op deze vroege ochtend zijn de vrouwen vervuld van hun eigen gedachten en problemen. Ze maken zich het meest zorgen over de vraag wie hun de steen zal weggrollen van het graf. Bovendien ... Romeinse soldaten bewaken de steen voor het graf. Er zou om gevochten moeten worden, voordat het graf geopend kan worden!

Maar de vrouwen hebben niet op God gerekend. Wanneer ze bij het graf van Jezus komen ontdekken zij dat Pasen al in de hemel is begonnen! Zij ontdekken dat Gód zelf de deur van het graf voor hen heeft geopend. Hij heeft een engel naar de aarde

gezonden. De steen is weggerold. God heeft koning Jezus opgewekt uit de dood. "Wees niet bang. U zoekt Jezus, de man uit Nazaret die gekruisigd is. Hij is opgewekt uit de dood, Hij is niet hier; kijk, dat is de plaats waar Hij was neergelegd."

"Hij is opgewekt uit de dood!" Dat is de Paasboodschap van de engel. God heeft een nieuw begin gemaakt. Op de eerste dag van de week. De eerste dag van een nieuwe schepping.

God heeft het offer van zijn Zoon, de tweede Adam, aanvaard.

Jezus is uit de hemel naar de aarde gekomen om God en mensen weer met elkaar in contact te brengen. Hij moest daarvoor sterven. Met koninklijke waardigheid heeft Hij de vloek over Gods goede schepping naar het kruis van Golgota gedragen. Hij heeft zijn leven gegeven opdat zondaren zouden mogen ingaan in het paradijs, het koninkrijk van God. Zijn dood aan het kruis is dan ook meer dan een terechtstelling. Aan het kruis droeg Hij vrijwillig de straf op de zonde: de dood!

Maar Gods Zoon, de Koning van de Joden, is niet in de dood gebleven. Hij heeft de dood overwonnen. Niets en niemand hoeft voortaan nog de straf op de zonde te dragen. Geen dier, geen mens. Koning Jezus keek de dood in de ogen ... voor ons. Het betekent dat – na Pasen – de dood niet meer het einde is. Niet de dood heeft het laatste woord maar het leven. Er is uitzicht en hoop. Met dit leven houdt het niet op. Er is door en in koning Jezus echt leven in zijn koninkrijk!

Maar waar is de opgewekte koning Jezus nu?

De engel herinnert de vrouwen aan wat Jezus vlak na de viering van het laatste avondmaal heeft gesproken: "Maar nadat Ik uit de dood ben opgewekt, zal Ik jullie voorgaan naar Galilea" (Marc. 14: 28). Dáár, waar het allemaal begonnen is, daar in Galilea zullen jullie Hem zien. In het gewone leven van elke dag. Dáár is koning Jezus!

Geloof in de opstanding van koning Jezus! Dan mag je weten dat Hij ook nu leeft. Hij is erbij, in elke situatie, hoe verwarrend, hoe verdrietig, hoe uitzichtloos en hoe doods die ook kan zijn. Het is immers Pasen geweest. God heeft de Koning van de Joden uit de dood opgewekt. Wie gelooft ... mag delen in zijn overwinning. Nu al!

Koning van de Joden	3
Koning van de Joden – zijn intocht	5
Koning van de Joden – zijn titel	9
Koning van de Joden – zijn inhuldiging	13
Koning van de Joden – zijn troonsbestijging	17
Koning van de Joden – zijn bespotting	21
Koning van de Joden – zijn bijzetting	25
Koning van de Joden – zijn overwinning	29

Dit E-boek wordt je gratis ter beschikking gesteld.
Wil je een financiële bijdrage geven - wat natuurlijk op prijs wordt gesteld - dan
kun je dat doen op NL03 INGB 0002 4379 64 t.n.v.
JKC Kronenberg te Leeuwarden of via mijn PayPal-rekening: dsjkc@upcmail.nl

Wil je naar aanleiding van dit boekje reageren dan kan dit via de mail:
dsjkc@upcmail.nl

Op veel afbeeldingen van de kruisiging en op crucifixen (kruisbeelden) vindt je de letters INRI. Zij vormen de beginletters van het Latijnse opschrift op het kruis van Jezus.

Zo'n houten bordje met opschrift, waarop de beschuldiging was geschreven, heette in het latijn 'titulus'. Ons woord 'titel' komt daarvandaan. Jezus' titel is: 'Koning van de Joden'.

In het evangelie naar de beschrijving van Marcus komt deze titel 'Koning van de Joden' vijf keer voor, en uitsluitend in hoofdstuk 15.

Blijkbaar wil Marcus duidelijk laten uitkomen dat Jezus in alles verbonden is met het volk van de Joden. Zijn aanspraak op zijn koninklijke waardigheid heeft Hem uiteindelijk aan het kruis gebracht.

Koning van de Joden is het tweede deeltje in een reeks kleine dagboekjes voor de stille week, de week voorafgaand aan Pasen. In deze dagboekjes wordt steeds een thema rond het lijden en sterven van Jezus besproken.

Ds. Jan K.C. Kronenberg (1952) is emeritus-predikant (CGK). Eerder schreef hij 50x Reichters en Ruth, 40x Lucas, 70x Openbaring en Wie is Jezus?

